

Introduction: The Essence of Torah And a Holistic Approach to Learning Chumash

(1) בראשית פרק א

(א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ: (ב) והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים: (ג) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור: (ד) וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך: (ה) ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד: פ

(2) משלי פרק ח

(כב) יקוק קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז: (כג) מעולם נסכתי מראש מקדמי ארץ: (כד) באין תהמות חוללתי באין מעינות נכבדי מים: (כה) בטרם הרים הטבעו לפני גבעות חוללתי: (כו) עד לא עשה ארץ וחוצות וראש עפרות תבל: (כז) בהכינו שמים שם אני בחוקו חוג על פני תהום: (כח) באמצו שחקים ממעל בעזוז עינות תהום: (כט) בשומו לים חקו ומים לא יעברו פיו בחוקו מוסדי ארץ: (ל) ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשעים יום יום משחקת לפניו בכל עת: (לא) משחקת בתבל ארצו ושעשעי את בני אדם: פ

(3) בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה א

רבי הושעיה רבה פתח: (משלי ח) "ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום וגו'". אמון פדגוג, אמון מכוסה, אמון מוצנע, ואית דאמר אמון רבתא. אמון פדגוג, היך מה דאת אמר: (במדבר יא) "כאשר ישא האומן את היונק". אמון מכוסה, היאך מה דאת אמר: (איכה ד) "האמונים עלי תולע וגו'". אמון מוצנע, היאך מה דאת אמר: (אסתר ב) "ויהי אומן את הדסה". אמון רבתא, כמה דתימא: (נחום ג) "התיטבי מנא אמון", ומתרגמין האת טבא מאלכסנדריא רבתא דיתבא בין נהרותא. דבר אחר: אמון - אומן. התורה אומרת: אני הייתי כלי אומנתו של הקב"ה. בנוהג שבעולם, מלך בשר ודם בונה פלטין, אינו בונה אותה מדעת עצמו אלא מדעת אומן. והאומן אינו בונה אותה מדעת עצמו, אלא דיפתראות ופינקסאות יש לו לדעת היאך הוא עושה חדרים, היאך הוא עושה פשפושין. כך היה הקב"ה מביט בתורה ובורא את העולם. והתורה אמרה: "בראשית ברא אלהים", ואין ראשית אלא תורה, היאך מה דאת אמר: (משלי ח) "ה' קנני ראשית דרכו".

(4) זוהר כרך ב (שמות) פרשת תרומה דף קסא עמוד ב קודשא בריך הוא אסתכל באורייתא וברא עלמא

(5) משנה מסכת אבות פרק ה משנה כב

בן בג בג אומר: הפוך בה והפוך בה דכולה בה, ובה תחזי, וסיב ובלה בה, ומינה לא תזוע, שאין לך מדה טובה הימנה:

(6) ר' עובדיה מברטנורא מסכת אבות פרק ה:כב

הפוך בה והפוך בה - בתורה:

דכולה בה - שהכל תמצא בה:

(7) דברים פרק לב

(א) האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי: (ב) יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירם עלי דשא וכרביבים עלי עשב: (ג) כי שם יקוק אקרא הבו גדל לאלהינו: (ד) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא: (ה) שחת לו לא בניו מומם דור עקש ופתלתל: (ו) הליקוק תגמלו זאת עם נבל ולא חכם הלוא הוא אביך קנה הוא עשך וילגנך: (ז) זכר ימות עולם בינו שנות דור ודור שאל אביך וילגנך ויקניד ויאמרו לך:

(8) תלמוד בבלי מסכת שבת דף קה עמוד א

רבי יוחנן דידיה אמר: (שמות כ) "אנכי" נוטריקון: אנא נפשי כתיבת יהבית.

9 ישעיהו פרק נה

(ו) דרשו יקוק בהמצאו קראהו בהיותו קרוב: (ז) יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אל יקוק וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח: (ח) כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאם יקוק: (ט) כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם:

10 תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף יב עמוד א

דאמר רבי אלעזר: אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון, אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו. כיון שנסתכל הקדוש ברוך הוא בדור המבול ובדור הפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנזו מהן, שנאמר (איוב ל"ח) "וימנע מרשעים אורם." ולמי גנזו? לצדיקים לעתיד לבא, שנאמר "וירא אלהים את האור כי טוב", ואין טוב אלא צדיק, שנאמר (ישעיהו ג') "אמרו צדיק כי טוב." כיון שראה אור שגנזו לצדיקים שמח, שנאמר (משלי י"ג) "אור צדיקים ישמח."

11 מדרש תנחומא (ורשא) פרשת נח סימן ג

ובפ' שנייה כתיב בה "בכל לבבכם ובכל נפשכם" ולא כתב בכל מאדכם ללמדך שכל מי שאוהב עושר ותענוג אינו יכול ללמוד תורה שבע"פ, לפי שיש בה צער גדול ונדוד שניה, ויש מבלה ומנבל עצמו עליה לפיכך מתן שכרה לעה"ב, שנאמר "העם ההולכים בחשך ראו אור גדול", אור גדול אור שנברא ביום ראשון שגנזו הקב"ה לעמלי תורה שבע"פ ביום ובלילה, שבזכותן העולם עומד, שנאמר (ירמיה ל"ג) "כה אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת"י אי זה הוא ברית שנוהג ביום ובלילה? זו תלמוד.

12 זוהר כרך ג (במדבר) פרשת בהעלותך דף קנב:א

רבי שמעון אמר: ווי להווא בר נש דאמר דהא אורייתא אתא לאחזאה ספורין בעלמא ומלין דהדיוטי. . ועל דא האי ספור דאורייתא לבושא דאורייתא איהו. מאן דחשיב דההוא לבושא איהו אורייתא ממש ולא מלה אחרא, תיפח רוחיה ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי. בגין כך אמר דוד (שם קיט): "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך", מה דתחת לבושא דאורייתא. .

13 פירוש המשנה לרמב"ם מסכת סנהדרין פרק י

והיסוד השמיני הוא תורה מן השמים. והוא, שנאמין שכל התורה הזו הנמצאת בידינו היום היא התורה שניתנה למשה, ושהיא כולה מפי הגבורה, כלומר שהגיעה עליו כולה מאת ה' הגעה שקורים אותה על דרך ההשאלה דבור, ואין יודע איכות אותה ההגעה אלא הוא עליו השלום אשר הגיעה אליו, ושהוא במעלת לבלר שקורין לפניו והוא כותב כולה תאריכיה וספוריה ומצותיה, וכך נקרא מחוקק. ואין הבדל בין "ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען", "ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד", או "אנכי ה'", ו"שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד". הכל מפי הגבורה, והכל תורת ה' תמימה טהורה קדושה אמת. ולא נעשה מנשה אצלם כופר ופוקר יותר מכל כופר אחר אלא לפי שחשב שיש בתורה תוך וקלפה, ושאלו התאריכים והספורים אין תועלת בהם, ומשה מדעתו אמרם, וזהו ענין אין תורה מן השמים. אמרו שהוא האומר שכל התורה כולה מפי הקב"ה חוץ מפסוק אחד שלא אמרו הקב"ה אלא משה מפי עצמו, וזה הוא כי דבר ה' בזה, תעלה ה' ממה שאומרים הכופרים. אלא כל אות שבה יש בה חכמות ונפלאות למי שהבינו ה', ולא תושג תכלית חכמתה, "ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים". ואין לאדם אלא להתפלל כמו דוד משיח אלהי יעקב שהתפלל, "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". וכן פירושה המקובל גם הוא מפי הגבורה, וזה שאנו עושים היום צורת הסוכה והלולב והשופר והציצית והתפילים וזולתם היא עצמה הצורה שאמר ה' למשה ואמר להו, והוא רק מוביל שליחות נאמן במה שהביא, והדבור המורה על היסוד הזה השמיני הוא אמרו: "בזאת תדעון כי ה' שלחני וכו' כי לא מלבי".

14 דרך ה' - הקדמה

וכן אמרו חכמינו זכרונם לברכה: לעולם יהיו דברי תורה בידך כללים ולא פרטים (עיין ספרי האזינו לב ב).

15 ספרא ויקרא - דבורא דנדבה פרשה א

(ח) יכול אף להפסקות תלמוד לומר וידבר לדבור היתה קריאה ולא היתה קריאה להפסקות. (ט) וכי מה היו הפסקות משמשות? ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין. והרי דברים קל וחומר, ומה אם מי שהוא שומע מפי הקב"ה ומדבר ברוח הקודש צריך להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין, על אחת כמה וכמה הדיוט מן הדיוט.